

Kaupunginhallitus

§ 169

31.03.2014

**Lausuntopyyntö selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi
valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta**

3203/02.05.01.00/2013

Kaupunginhallitus § 169

Valmistelija: henkilöstö- ja talouspäälikkö Seppo Juntti,
seppo.juntti@salo.fi, 02 778 2200.

Valtionvarainministeriö pyytää kunnilta lausuntoa esityslistan liitteenä olevaan selvitysmiehen luonnokseen hallituksen esitykseksi ja kiinnittämään huomiota erityisesti seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- ehdotettaviin kriteereihin
- ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin
- muiden kriteerien painoihin
- määräytymisperusteiden laskentaperiaatteisiin
- verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasaukseen
- siirtymätasauksen kestoon ja porrastukseen

Salon kaupungin lausunto valtionosuusuudistusehdotuksen johdosta

Valtionosuusuudistus on Salon kaupungin mielestä tarpeellinen ja pääosin oikean suuntainen. Toisin kuin näyttää, valtionosuusjärjestelmän pitäisi kannustaa kuntauudistukseen siten, että maahan syntyy elinvoimaisia työssäkäynti tai asiantialueisiin perustuvia kuntia. Alustavien laskelmien mukaan elinvoimaiset seutukeskukset, joissa on toteutettu merkittävimmät kuntauudistukset, tuleva menettämään valtionosuuksia.

Kuntataloudessa muutokset voivat olla hyvin nopeita johtuen esimerkiksi alueen teollisuuden rakennemuutoksista. Uuden järjestelmän pitäisi reagoida herkemmin näihin muutoksiin.

Ikärakenne

Kannustavuuden kannalta painopisteen siirtäminen vanhemmista ikäryhmistä nuorempiin on kannatettavaa. Huoltosuhteella on kuitenkin merkittävämpi vaikutus kunnan kustannusrakenteeseen. Huoltosuhte, herkemmin kunnan muuttuneeseen tilanteeseen reagoivana mittarina pitäisi saada voimakkaammin mukaan vaikuttamaan valtionosuuskertoimiin. Lasten, vanhusten ja työelämän ulkopuolella olevien osuudella on merkittävä vaikutus kunnan palvelutarpeisiin.

Sairastavuus

Valtionosuusuudistus rankaisee kuntia, jotka ovat tehneet pitkäjänteistä työtä terveyden edistämisessä ja joiden sairastavuusindeksi on hyvällä tasolla. Uudistuksen myötä kannusteet tähän työhön vähenevät. Uudistus rapauttaa kansanterveystyön perimmäistä tarkoitusta ja tavoitteita.

Kaksikielisyys

Kaupunginhallitus

§ 169

31.03.2014

Salon kaupunki haluaa tähdentää, että se osa valtionosuuksista, joka on toistaiseksi jaettu kaksikielisyyskriteeri huomioiden kunnan ruotsinkielisen asukasmäärän mukaan, tulisi vastaisuudessa jakaa vastaavasti kaikille kunnille, ei ainoastaan kaksikielisille kunnille. Näin ruotsinkielisten palveluiden ylläpitokustannukset jakautuisivat tasaisemmin kuntien kesken.

Salon kaupunki huomauttaa, ettei se hyväksy valtionosuuksien jakoa esityksen mukaan nyt siten, että ainoastaan kaksikielisille kunnille myönnetään korotettua tukea ruotsinkielisen opetuksen järjestämiseksi. Salon seudulla on järjestetty ruotsinkielistä opetusta jo viisitoista vuotta, minkä olennainen mahdollistaja on ollut nimenomaan korotettu valtionosuus ruotsinkielisistä oppilaista. Koska tämän opetuksen järjestäminen on kunnille lakisääteistä niin ei ole kohtuullista ehdottaa, ettei korotettua valtionosuutta enää maksettaisi suomenkielisille kunnille, jotka järjestävät ruotsinkielistä opetusta. Edellytämme, että korotettu tuki erityisesti ruotsinkielisen opetuksen järjestämiseksi palautetaan valtion budjettiesityksessä kaikille palvelua järjestäville kunnille.

Vieraskielisyys

Vieraskielisten osuuden lisäksi kertoimeen pitäisi vaikuttaa myös eri vieraiden kielten lukumäärä.

Työpaikkaomavaraisuus

Tämä kriteeri vaikuttaa väärään suuntaan silloin, kun kunta teollisuuden rakennemuutoksesta johtuen menettää työpaikkoja ja työpaikkaomavaraisuus pienenee.

Verotulojen tasaus

Valtionosuusjärjestelmän tarkoituksena on tasata kuntien välisiä tuloeroja. Uudistus toteuttaa tätä periaatetta olemassa olevaa järjestelmää paremmin.

Siirtymätasaus

Riittävän pitkä siirtymäaika on edellytys uudistuksen onnistumiselle. Kunnilla pitää olla aikaa sopeuttaa mahdolliset muutokset omaan toimintaansa ja talouteensa. Valtionvarainministeriön pitää valmistella mahdollisimman nopeasti selvitys suunnitellut Sote-uudistuksen ja valtionosuusuudistuksen yhteisvaikutuksista.

Kaupunginjotaja:

Kaupunginhallitus päättää antaa edellä mainitun lausunnon selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta.

Päätös:

Kaupunginhallitus

§ 169

31.03.2014

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Otteen tarkastamattomasta pöytäkirjasta oikeaksi todistaa, Salossa
1.4.2014

Seija Sippola
Toimistopäällikkö

Jakelu

Valtiovarainministeriö

